

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
STRATEGINIO PLANAVIMO IR STEBĖSENOS GRUPĖ

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL NACIONALINĖS
KIBERNETINIO SAUGUMO STRATEGIJOS PATVIRTINIMO“ PROJEKTO**
(toliau – Projektas) (TAP-18-1032; TAIS-18-3923(2))

2018-07-12 Nr. NV-1838

Vilnius

Projekto rengėjas. Krašto apsaugos ministerija.

Projekto tikslas. Nustatyti esminius nacionalinio kibernetinio saugumo tikslus ir jiems pasiekti reikalingus uždavinius, bei jų vertinimo kriterijus, taip reikšmingai sustiprinant valstybės kibernetinį atsparumą ir valstybės kibernetinę gynybą.

Dabartinė situacija. Vadovaujantis Europos parlamento ir Tarybos direktyva 2016/1148 „Dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti“, įsigaliojusia 2018 m. gegužės 9 d., kuri turi būti perkelta į nacionalinę teisę, šalys privalo pasirengti nacionalines kibernetinio saugumo strategijas. 2018 m. birželio 27 d. priimtas naujos redakcijos Kibernetinio saugumo įstatymas nustato, kad Vyriausybė tvirtina Nacionalinę kibernetinio saugumo strategiją (toliau – Strategija). Šiuo metu galioja Vyriausybės nutarimu 2011 m. patvirtinta Elektroninės informacijos saugos (kibernetinio saugumo) plėtros 2011-2019 metais programa, yra morališkai pasenusi, neatitinka Strategijai keliamų reikalavimų.

Projekto esmė. Siūloma Vyriausybės nutarimu patvirtinti Strategiją, kuri nustatytų nacionalinio kibernetinio saugumo užtikrinimo tikslus ir uždavinius, užtikrintų veiksmingą ir kryptingą kibernetinio saugumo sistemos plėtrą iki 2023 m. ir įvykdytų Europos Sąjungos direktyvos reikalavimus. Siūloma:

- nustatyti 5 strateginius tikslus:
 - stiprinti valstybės kibernetinį atsparumą ir kibernetinių gynybos pajėgumų plėtrą;
 - efektyviau kovoti su nusikaltimais kibernetinėje erdvėje;
 - skatinti kibernetinio saugumo kultūrą ir inovacijų plėtrą;
 - skatinti glaudų privataus ir viešojo sektoriaus bendradarbiavimą kibernetinio saugumo klausimais;
 - stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą ir užtikrinti tarptautinių įsipareigojimų kibernetini saugumo srityje vykdymą;
- nustatyti Strategijos įgyvendinimo vertinimo kriterijus ir siekiamas jų reikšmes;
- įgyvendinant Strategijos tikslus ir uždavinius parengti ir Vyriausybei patvirtinti tarpinstitucinį veiklos planą (toliau - TVP), kuriame būtų nustatytos Strategijos įgyvendinimo priemonės ir lėšos joms įgyvendinti. TVP siūloma rengti po Strategijos patvirtinimo.

Derinimas. Projektas suderintas su Susisiekimo, Vidaus reikalų, Energetikos, Užsienio reikalų, Švietimo ir mokslo ministerijomis, Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos kriminalinės policijos biuru, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Valstybės tarnybos departamentu, Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra, Europos teisė departamentu prie Teisingumo ministerijos, asociacija „Infobalt“. Dėl Ūkio ministerijos ir Teisingumo ministerijos pastabų, į kurias neatsižvelgta, pateikta derinimo pažyma. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė esminių ir redakcinio pobūdžio pastabų ir pasiūlymų.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas įgyvendina Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 5.2.1.3 veiksmą „Nacionalinės kibernetinio saugumo strategijos parengimas“ (2018 m. I ketv.).

Dalykinio vertinimo išvada:

- Siūlytume performuluoti Strategijos pagrindinį tikslą, nes jo formuluotė per ilga ir neatskleidžia, kokių esminių pokyčių siekiama. Pagrindiniame strateginiame tikslu neturėtų būti susumuoti visi strateginiai tikslai.
- Atitinkamai reikėtų numatyti ir vertinimo kriterijus, kurie leistų įvertinti pagrindinio tikslo įgyvendinimą ir leistų ir leistų pamatuoti pagrindinio tikslo įgyvendinimo realius rezultatus. Manytume, kad vertinimo kriterijus Nr. 2 parodo tik kiekybę, bet nesuteikia jokios informacijos apie kokybinį pokytį.
- Taip pat siūlytina į vertinimo kriterijų lentelę įtraukti kriterijus, analogiškus numatytiems Vyriausybės programos įgyvendinimo plane (2017-03-13 LRV nutarimas Nr.167):
„Jungtų ir kibernetinio saugumo informacinę tinklą valstybės informacinių išteklių ir ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros valdytojų dalis, proc.“ 2020 m.-85 proc. (5.2. krypties rodiklis);
„Nacionalinėse kibernetinio saugumo pratybose dalyvaujančių ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros ir valstybės informacinių išteklių valdytojų dalis, proc.“ 2020 m.-55 proc. (5.2.1 darbo rodiklis).
- Kadangi Strategiją planuojama vykdyti 2018 -2023 metais, tai ir galutinės vertinimo kriterijų siekiamas reikšmės reikėtų numatyti 2023 metams (dabar yra 2022 m.). Be kita ko, turi būti aiškus reikšmių skaičiavimo atskaitos taškas, t. y. turi būti nurodytos žinomos pradinės kriterijų reikšmės (dabar nurodytos tik žvaigždutės). Strategija pakeičia anksčiau vykdytą Elektroninės informacijos saugos (kibernetinio saugumo) plėtros 2011-2019 metais programą, todėl turi būti žinomi šios programos vykdymo rezultatai.
- Manytume, kad Strategija ir TVP turėtų būti tvirtinami vienu metu, arba Elektroninės informacijos saugos (kibernetinio saugumo) plėtros 2011-2019 metais programa turėtų galioti iki bus patvirtintas TVP . Priešingu atveju, laikotarpiu tarp Strategijos patvirtinimo ir TVP patvirtinimo nebus jokio dokumento, numatančio kibernetinio saugumo priemonės.
- Pažymėtina, kad Nutarime nenustatyta, iki kada bus parengtas TVP . Siekiant, kad nuo 2019 m. būtų vykdomi Strategijoje numatyti tikslai ir uždaviniai, TVP turėtų būti parengtas ir patvirtintas 2018 m. rugsėjo-spalio mėn. Strategijos vykdytojai savo 2019-2021 m. strateginiuose veiklos planuose turi spėti numatyti priemones ir asignavimus šių priemonių vykdymui.
- Siūlytume atsisakyti 45 punkto pirmo sakinio (dėl pavedimo Vyriausybei organizuoti Strategijos įgyvendinimą), o antrą sakinį (dėl Strategijos vykdytojų) perkelti prie 46 punkto.

Siūlome rengėjams patikslinti Projektą įvertinus šioje pažymoje ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. liepos 12 d. išvadoje Nr. NV-1836 pateiktas pastabas ir pasiūlymus ir Projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėjas

Valdas Kiveris

Strateginio planavimo ir stebėsenos grupės patarėja

Nijolė Kundrotienė